

Det, der bliver.

Herrens Ord bliver evindeligt.
(1. Pet. 1, 24.)

Han er vor Fred!

(En kort Betragtning over Ef. 2, 14-18).

Hvorledes er Jesus blevet vor Fred? Derved, at han „nedbrød Gårdets Skillevæg“ mellem Gud og os. Hvad var det for en Væg? Jo, „Fjendskabet“, d. e. det gensidige Forhold, der var mellem Gud og Menneskene. Naturligvis var det Synden, som var Aarsag til dette Forhold. Eders Misgerninger gøre Skilsmisse mellem eder og imellem eders Gud (Es. 59, 2).

Men det, som fra Guds Side gjorde, at han maatte nære Fjendskab med Menneskene, var, at hans hellige Villie var overtraadt; men Udtrykket for Guds Villie er Loven — ikke Ceremoni-Loven; thi den angik da ikke Hedningerne — men de ti Bud, den moralske Lov.

Den Lov med sine Bud og Befalinger „afskaffede“ Jesus som Saligheds Vilkaar for Menneskene, idet han gik ind under Loven og opfyldte den i deres Sted. Dette gjorde Jesus „ved sit Kød.“ Han, som selv bar vore Synder paa sit Legeme og paa Træet (1. Pet. 2, 24). Saaledes domfældtes Synden i Kød (Rom. 8, 3) d. e. i Kristi Kød, ved hans Lidelse og Død.

Men hvad er nu Frugten for os af denne Jesu Kristi Gerning? „Han gjorde Fred“ d. e. han ophævede Uvenskabet mellem Gud og den faldne Slægt, idet han „forligte dem begge i eet Legeme med Gud ved Korset.“ Idet han ved dette dræbte Fjendskabet. Det var jo Gud, som i Kristus forligte Verden med sig selv, idet han ikke tilregner dem deres Overtrædelser (2. Kor. 5, 19). „Der er een Gud, og ogsaa een Mellemmand imellem Gud og Mennesker, Mennesket Kristus Jesus, som gav sig selv til en Genløsningsbetingelse for alle.“

„Han er vor Fred.“ d. e. da han er den eneste, ved hvem Fred mellem Gud og os er oprettet, saa er han ogsaa den eneste, i hvem og ved hvem, vi kan faa Fred og erfare „den Guds Fred, som overgaar al Forstand.“

Men denne Freds Erklæring fra Guds Side og dens Grundvold for os Mennesker at bygge vor Fred paa — har vi i Evangeliets Forkyndelse, naar naar vi i en sand Tro tilegner os Jesu Fortjeneste. Han kom og forkyndte Fred for eder, som vare langt borte, og Fred for dem, som vare ude (V. 17).

Endnu en Frugt er her udvist: Ved Jesus har vi Adgang til Faderen (V. 18), d. e. vi maa som Guds Børn træde lige ind i det Allerhelligste, for Guds Trone, og bede om hvad som helst i Jesu Navn, i Troen visse paa, at vi skal faa det. „Ved ham have vi begge i een Aand Adgang til Faderen.“

A. R.

Hvorledes Bibelen kom til England.

Af H. P. Hansen.

II.

Ikke blot fra Syd, men ogsaa fra anden Side brød Evangeliets Lys ind mere straalende over det nordlige England. Det var de irske Vandreevangelister, der banede sig Vej gennem Northumbrias mørke Skove. Takket være Patrick og andre Missionærer havde Irland længe været et kristent Land, men alligevel er den irske Kirkes Kraft i det sjette og syvende Aarhundrede et Under for Historiekrikerne.

For en Tid, siger Green i sin engelske Historie, saa det ud, som om Verdenshistoriens Løb skulde ændres, som om den gamle keltiske Stamme, som Romerne havde fordrevet, skulde blive deres Overvinderes moral-

ske Erobrere, og keltisk, ikke latinsk Kristendom skulde forme Kirkens Fremtid i Vest.

Det er dog ikke blot Missionsiver, der karakteriserer den irske Kirke. I dens Spor fulgte Sans for Litteratur og Kunst, og for en Tid var Durrow og Armagh Vestens Bibelskoler. Det er værd at lægge Mærke til, at keltisk Aand giver Inspiration til den engelske Litteratur. De store irske Missionærer, vi paa den kun svagt oplyste Scene ser bevæge sig i Northumbria i det syvende Aarhundrede, gav ikke blot Stødet til Bibelstudium, men ogsaa til Fremkomsten af en religiøs farvet Poesi. Med keltisk Inderlighed og Fantasi havde de indsuget ikke blot den Offervillighedens Aand, der præger Evangeliet, men ogsaa den aandelige Romansen Duft, der strømmer fra de hellige Skrifter. Og naar de taler, synes vi i deres Ord at opfange Skriftens Morgendug, perlede i Hjertet, der var følsomme for Poesiens Vingesus.

Paa Øen Jona nær Skotlands Kyst oprettede den irske Præst Columba et Kloster, der blev som et Midtpunkt, hvorfra den irske Kristendoms Tidevand strømmede ud over Nordengland. Columba selv var en poetisk Natur og nærede stor Kærlighed til Litteratur. „Durrowbogen“, der nu opbevares i Trinity College, tillægges ham, og der er i det mindste tre latinske Hymner, der kan føres tilbage til den gode irske Missionær.

En af de mest karakteristiske af de keltiske Vandreevangelister var Aidan, som fulgte Kaldet fra Nordengland til Jona, da andre i Fortvivelse var vendt tilbage. Hans Kloster paa den hellige Ø (Lindisfarne) blev et Centrum, hvorfra Ordets Lys skinnede viden om. I Kong Oswalds Dage vandrede Aidan omkring blandt Folket, som han underviste, og ladte dermed den dyre Sæd i en Jordbund, der skulde bære mangefold Frugt.

Men den mest indtagende af alle hin Tids Skikkelser er dog Cuthbert. Som han i sin Ungdom fulgte Faarestierne paa de skotske Bjerge, vandrede han om blandt Folket som en Evangelist og prædikede lige saa simpelt som gribende Evangeliet.

Som ung ser vi Cuthbert sammen med sin Lærer Boisil, til hvis Sygeleje han var kaldt, bøjede over den hellige Bog, hvori de sammen læste Johannes Evangelium. Og da Signalet, to vændte Fakler, fra Cuthberts Eneboerfortalte Brødre i Lindisfarne, at Biskoppen var døende, var Munkene i Færd med at synge den 60. Salme, en Profeti om, at Cuthbert skulde faa mange aandelige Efterfølgere, der skulde søge Næring for deres Aandsliv fra Gudsordets friske Kilder.

Disse Kløstre var som Vuger for den hellige Kundskab, der spredte Lys i Mørket, der endnu rugede over det nylig kristnede England. Det syvende og ottende Aarhundrede udgør en Periode, der er mærkkelig rig i aandelig Henseende og udviser en Missionsiver, som søger sin Lige. Overalt, hvor Kløstrene rejste sig, udgik der en Indflydelse, som tjente til de endnu raa Slægters Løftelse, og der fostredes i disse religiøse Samfund Mænd som Kædmon, den første engelske Poet, Beda, der skrev Anglerfolkets Kirkehistorie, Aleuin, Karl den Stores Lærer, Ven og Raadgiver, og mange andre, hvis Navne straalere med Glans i Englands Historie.

Hin Tids Munke lukkede sig ikke inde bag tykke Klostermure. De bevægede sig frit blandt Folk, som Vandreevangelister, som Minnesangere, der sang kristelige Viser; og hvor de kom, fyldte de Folkets Øren og Hjertet med Guds Ords Musik. Det var vel en højt primitiv, men alligevel meget virkningsfuld kristelig Folkeopdragelse. Den tjente i det mindste til at gennemtrænge Folkets Tankeliv med bibelske Idealer. Ved Siden af Heltekvad, der gav Ekko af Fol-

kets Krigshistorie, tonede de bibelske Ode og Salmer. I de lange Aarhundreder, da Folket ikke havde nogen Bog i Hænde end ikke var i Stand til at læse end saadan, blev deres Øren og Hjertet alligevel stemt for den Følelsens Rigdom, som Menneskeslægten altid har fundet i Bibelen.

Et lige saa træffende som interessant Eksempel paa disse Vandreevangelister har vi i Aldhelm, Abbed i Malmsbury, der efter endt Uddannelse i Canterbury Skole drog ud til Vestsakskerne for at prædike Evangeliet. Han var endnu vel kendt af Kong Alfred, som taler om „Aldhelm, som fik Mennesker til at agte paa hellige Ting ved som en Minnesanger at tage Stæde paa en Bro og synge engelske Sange.“

Sandheden er, at den gode Abbed saa med Sorg, hvor lige gyldige Menneske var for Guds Ords Forkyndelse, og da han var i Besiddelse af Musikens Gave og vant til at iføre sig Minnesangerens Dragt, tog han Stæde paa en Bro, ventende at Folk skulde standse og høre Evangeliet tolket i Sang. Det er et gribende Billède at se denne Sangprædikant synge Guds Ord ind i de forbrændte Øren og Hjertet — ret et Motiv for en Maler. Det var Aldhelm, som var den første Oversætter af Salmerne til Angelsaksisk.

Bortset fra deres egen henrivende Skønhed og evigyldige Sandhed har Salmerne beriget Verden ved Dannelsen af en Litteratur, der Aarhundrede efter Aarhundrede ikke blot har af tvunget Skeptikerens Beundring, men højnet utallige troende Menneskers Karakter, opmuntret dem i Træthed, trøstet dem i Sorg, løftet dem i Tvivl og ledet deres Fod paa Livets Vandring.

Salmetonerne høres alle Vegne i England i de første kristne Aarhundreder. At lære Psalteret udenad var Novicens første Klosterpligt. Munk saa vel som Missionær, Præst som Eneboer hentede Styrke fra Salmerne. Ordene levede i deres Hjertes, de var stæde paa deres Læber, i Salmens Dragt var deres Tanker ubevidst klædt, og i den fandt deres Børn uvilkaarligt et naturligt Udtryk. Under Klosterlivets daglige Liv og Gerning, enten almindelig eller hellig, som at bage Brød til Alteret, at bistaa en Broder under Døds Kampen, at tage Sæde i Spisesalen, den ugentligt Fodtæt, Læsningen ved Maaltidernes Begyndelse og Slutning, blev der sunget eller fremsagt Salmer.

Det kom under Guds Ord, Indflydelse, ikke blot i Klosteret, men i langt videre Kredse, de brede Lag følte den hellige Bogs opløftende Magt og hist og her skød Poesien Blomster, der ejede det hellige Ords Vælg.

Det var den Art af Poesi, der synger i Blodet, før den finder Udtryk i Læbens Ord, og som giver Genklang af Zions gamle Heltesang.

Som i intet andet Land har Bibelen været en Inspiration for Litteraturen i England, ikke blot i hine, men ogsaa i følgende Tider. Og det var, fordi de alle drak af det Væld, der rinder med levende Vandstrømme.

Vort Sprog og det rette Brug deraf.

Det er et Emne, der har været meget drøftet i „Dsk.“ den senere Tid — og Forhandlingen er vel ikke afsluttet endnu. Det er ogsaa et Spørgsmaal, der har meget stor Betydning for vor Kirke og vort Folk, saa ethvert godt Raad desangaaende maa modtages med Tak — blot Kærlighedens Aand og den gensidige Forstaaelses Sindelag maa faa Lov at raade — men Personligheder eller spydige Stikpiller udelades.

„Hvad tænker I derude i Østen om al den Sprogdiskussion? Lad os høre din Mening derom.“ skrev en Ven for nogen Tid siden til mig.

Selv om jeg slet ikke mener at kunne tale paa Østens Veg-

ne eller at min egen Mening derom har stort at sige, saa lad mig dog benytte Anledningen til nogle Linier. — Min Pen har i de senere Aar ikke været rigtig i Orden, da min Tid og stundom lidt svage Kræfter har været optaget af Menighedsarbejde; men maaske den gamle Pen kunde forbedres lidt ved at blive brugt nu og da.

I de unge Studenterdage studerede jeg nu og da i Kataloger fra amerikanske Skoler, fordi jeg mente at trænge til Engelsk endnu mere end Dansk. Men saa fik jeg Besked om, at dersom jeg vilde være dansk Præst i et dansk luthersk Kirkesamfund, saa maatte jeg ogsaa forstaa, at jeg trængte til min Uddannelse paa vor danske Skole. Dette indrømmede jeg, og saa blev jeg, hvor jeg var, i den Tro, at Herren vilde bruge mig til at gaa hans Ærinde herovre særligt til mine egne Landsmænd i det Sprog, de bedst forstod.

Naar vi, der kom her til Landet i de yngre Aar, kunde være saa begejstrede for Engelsk, saa maa vi heller ikke fortrænge den yngre Slægt, som er født og vokser op her, i, at den er det.

Det er heller ikke vor specielle Opgave som Kirkesamfund at bevare det danske Sprog som Folkesprog her i Amerika. Lad litterære og folkelige Foreninger o. lgn. om den Sag, dersom de har Lyst dertil.

Endnu mindre kan det betragtes som Kirkesamfundets og Menigheds særlige Forpligtelse at lære vore Børn det engelske Sprog. Det skal „U. S.“ nok sørge for, naar blot vi giver Anledning dertil.

Men vi har to meget vigtige og betydningsfulde Opgaver, som særlig er henlagt til os — Menigheder og Kirkesamfund. De alene kan nok give os Hænderne fulde, og dersom vi sætter dem til Side for noget som helst andet, er jeg bange, ingen anden tager dem, og at vi mister vor største Velsignelse.

Den ene er vort Ansvar overfor den opvoksende Slægt, at den maa blive bevaret i vor Moderkirke, i den Tro, Lære og Bekendelse, hvortil vi har ladet vore Børn døbe; og forpligtet os til at lære dem at holde alt, hvad Jesus har befalet baade os og dem. — Dertil trænger vi vore Søndagsskoler, Ungdomsforeninger, Blade, Skoler og andre Midler. Derved maa vi arbejde „til Fingerspidserne“ og det i et Sprog, hvormed vi bedst kan naa vore Børn og unge. Hvem skulde ellers gøre det?

Den anden er vort Ansvar overfor vore Landsmænd, der aldrig faar det engelske Sprog lært, fordi de kom hertil i en modnere Ader og maatte bruge deres Tid og Kræfter til at arbejde for deres Børns aandelige og timelige Velfærd i de kommende Dage. Den Slægt, der først følte Ansvar engang at skulde gøre Regnskab for den levende Gud — ikke blot for sig selv og sine Børn, men ogsaa for foreldreløse og hjemløse fattige og syge, og for saadanne Slægtninge og nærmeste, som gik paa Fortabelsens Vej — og derfor har bygget Kirker Præsteskole, Børnehjem, Syge- og Alderdomshjem, kaldte Præster og Sjaelesørgere, stiftet Menigheder, og ofret Tusinder af deres ofte sure fortjente Dollars til Arbejdet i Herrens Vingaard. Den Slægt er langt fra uddød endnu iblandt os, om end den bliver mindre Aar for Aar. Den vil fremdeles — i hvert Fald mange Steder — leve endnu en længere Aarrække, hvordan end Emigrationen bliver i Fremtiden. Vi har samme Ansvar overfor vore gamle Landsmænd, som Børn, der er vokset op, har overfor deres gamle Forældre, der fra den spæde Alder fødte og klædte dem, gav dem et Hjem med mange Glæder lærte dem Arbejde og sørgede for en Livsgerning til dem; men nu maaske staar trætte og hjælpeløse og følger sig afhængige af Børnene. Hvad vil vi tænke om saadanne

Børn, som da overlader deres gamle Forældre til deres egen triste Skæbne, medens de selv kun tænker paa at nyde Livets Goder? Hvem skal sørge for vore gamles Sjaelepleje, om ikke vi, der nu nyder Frugten af det, de har plantet for os? Burde vi ikke ogsaa arbejde „til Fingerspidserne“ for, at de kan faa en opbyggelig og velsignet, lys og skøn Alderdom i vore Menigheder? Jeg lagde en Gang Mærke til et Par gamle Folk, der kom saa tro og stadig til Kirke, enten det regnede, stormede eller sneede, var de der blandt de første, og altid kom de med et glad Ansigt. De havde gennem en lang Aarrække slidt haardt og opdraget en stor Børneflokk ude paa et afsides liggende Sted, hvor der i mange Aar kun var engelsk Kirke, og det Sprog forstod de ikke. Nu var de i Besøg hos en Datter. En Aften, det var temmelig slemt Vejr, var de blandt de første i Kirken, og da jeg gjorde en lille Hentydning til det haarde Vejr for saa gamle Folk at komme ud i, saa svarede de: „Aa, snak aldrig om Vejret! det tænker vi aldrig paa; De kan tro, Hr. Pastor, dette her er Festdage for os, som vi to aldrig har oplevet før. Her kan vi komme til Kirke baade Søndag og Aften, samles med en Flok Guds Børn, synge vore gamle Salmer med eder, og høre Guds velsignede Evangelium i vort eget Sprog.“ Og saa glimtede Glædestaarer i de gamles Øjne. Men jeg tænkte paa, hvor lidt, der mangen Gang skal til at give nogle en Undskyldning til at blive borte fra det, der dog er det største, Herren har givet os at samles om her i Livet.

Det er nok et Spørgsmaal, vi — som saa mange andre kommer til at afgøre med de lokale Forhold for Øje efter den Visdom og Naade, Gud dertil giver os. Men det maa vi ikke glemme, at en for radikal Omvæltning kan ødelægge en Menighed, lige saa vel som en for radikal Stivindethed kan gøre det med de unge. — Den bedste Maade synes at være at fortsætte i det Sprog, der er begyndt med, indtil vi maa erkende, at der er nogle, vi ikke kan naa, men vilde kunne gøre noget for i det engelske Sprog, da begynde saa langsomt som muligt med en engelsk Klasse, en Gudstjeneste, Konfirmationsklasse, Altergang og mere senere, eftersom Forholdene kræver det.

Er Præsterne saa ikke i Stand til selv at bruge Engelsk, kunde han maaske faa en Nabopræst til Hjælp. Men jeg ikke en Præst bort, fordi han er daarlig i Engelsk, dersom han ellers er til Velsignelse, og lad ikke Engelsk være det absolut afgørende ved Præstekaldelse. Jeg har undret over Grunden til den Flytning af Præster i det sidste Aarstid, da vi selv lever saa langt fra Centrum; men saa skrev en tidligere Skolekammerat til mig, at nu om stunder er næsten alt, hvad det drejer sig om ved ny Præstekaldelse — Engelsk atter Engelsk! Blot han er dygtig i Engelsk, saa er der gode Udsigter for ham — ellers ikke, om end han havde Samfundets bedste Rekord med Hensyn til aandelige, velsignede Frugter af sin Præstegerning. Vi har flere Præster, som Herren har vist, han kunde bruge baade til Vækkelse og Sjaelesorg, og som elsker den Gerning af hele deres Hjerte og ønsker at blive i den fremdeles, men nu indtænkt Kald har, fordi de ikke er godt nok hjemme i dette Lands Modersmaal. Hvis det passer, at Menighedernes gamle Piller baade blandt Præster og Lægfolk nu bliver Samfundets Stedbørn, saa er jeg bange for, det er kun alt for sandt, at med nyt Sprog kommer en ny Aand — og det en Aand, der nok vil fortrydes.

Hvad vi tænker om Guvernørers og andre Embedsmænds

Stilling til Sprogsagen derude i Iowa og Nebraska, da tænker jeg, jeg gør klogest i at begynde med et Punktum.

Chr. Christensen.

THE PASTOR

In His Study, In His Church, And Among His People.*

(Delivered before the Beresford Ministerial Association).

The ministry is the highest calling given to men. It was instituted by God for the propagation of His kingdom on earth. The pastor's task is not easy; he does more work than the average man. Yet I dare say that the faithful pastor derives more joy from his work than any other man. Paul calls a pastor an ambassador of Jesus Christ. Wonderful indeed to think that God puts such trust in sinful man that He can use him for His spokesman on earth. It is God who calls men to be His ambassadors, but those that called must prepare themselves for the great work. The best education is not too good for a candidate for the ministry. Most ministers realize this after they have been in the ministry for a few years. The minister's education should not cease with his ordination. He should be a life-long student. It is therefore necessary that he has a special room for his use.

In His Study.

Every mechanic has his workshop. The pastor's study is his workshop; he should spend as much time as possible in his study. He should not be away from his study as much as a certain bishop of Canterbury was. There was a very mischievous boy in his catechetical class. One day the bishop threatened to punish him. Then the boy said, „I will hide in your study where you are never to be found.“ I do not mean to say that a pastor should spend so much time in his study that he neglects his work among the people. The one thing should be done, and the other should not be neglected. The pastor who neglects his study will too soon reach the ministerial dead line.

To mention all what a pastor ought to read will make this paper too long. But I will mention some books which every minister ought to read. It should not be necessary to say that the Bible should be found in the pastor's study, and that it should be used diligently. A minister should be rooted and grounded in the Word of God. It is his weapon, and as such he cannot use it to the best effect unless he knows and understands it as well as the soldier knows and understands the minutest mechanism of his rifle. The Word of God is more than a weapon to a pastor. It is his fountain of life. It is food for his soul. The pastor should study the Word of God for his own sake. The more a pastor applies the Word to himself, and the more he lives and rejoices in it, the better he will be able to lead others into the Word, and show them its riches and glory. A pastor should spend much time with his Bible for his own sake. To be alone with his Bible is to be alone with his God. The Bible should be read with prayer. Better than Bible commentary is in prayer to implore God on our knees for His Holy Spirit to enlighten us to understand His Word. There is a close connection between the Word, the Holy Spirit, and prayer. They go hand in hand. In order to get a greater fullness of the Spirit we must read the Word diligently in connection with prayer. I have unlimited confidence in the Word

* Da dette naturligt henvender sig særlig til Præster, tager jeg ikke i Betragtning at meddele det paa Engelsk Red.